

TÜRK KÜLTÜRÜ

Yayın Ta.: Kasım/1962

Yayınlayan:

TÜRK KÜLTÜRÜNÜ
ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ

Kuruluş Ta.: Ekim 1961

İmtiyaz Sahibi

Prof. Dr. Şükrü ELÇİN

Yazı İşleri Müdürü

Prof. Dr. Ahmet B.

ERCİLASUN

Fiyatı: 2500.— TL.

Yıllık Abonesi

(1991 yılı için)

—İndirimsiz 30.000— TL.

—İndirimli 24.000— TL.

Yurtdışı:

— \$ 25.—

— DM. 40.—

Abone bedeli, 171.379

numaralı posta çeki

hesabına yatırılabilir,

Ödemeli gönderilmez.

Dergiye gönderilen yazılar

basılsın, basılmasın iâde

edilmez. Dergideki yazılar

kaynak gösterilerek alınabilir.

Makalelerdeki fikirler

imza sahiplerine âittir.

İdare ve yazışma adresi:

BAHÇELİEVLER

SONDURAK,

17. SOKAK, NU. 38

06490 ANKARA

Tel: 213 41 35

Tel: 213 31 00

Dizilip Basıldığı yer:

Ankara Üniversitesi Basımevi

Beşevler/Ankara

Tel: 213 66 55

İÇİNDEKİLER

Böyle Bir Taviz Verilemez

Dr. H. Fikret Alasya 391

Tarihi Vesikaların Işığında Ermeni Meselesi

Dr. Muhtar Tefvikoğlu 398

“Hamse”de Alegori, Remiz ve Semboller

R. Azade 407

Nizami Hümanizmi ve Türklük

Timur Kerimli 418

İsmail Gaspiralı Sovyetler Birliğinde Ancak 60 Yıl Sonra Aklanabildi

Nâdir Devlet 424

Ermeni Katliamını Sergileyen Bir Belge Daha

Abdulkerim Abdulkadiroğlu 430

Hocam Mehmet Eröz

Şükrü Kaya Seferoğlu 436

Asya Çölllerinde Parlayan Yıldız Lütfullah Mutallip

Hülya Kasapoğlu 442

Ana (Şiir)

Afi Tebrizi 446

Karaçay-Malkar Türklerinde 12 Hayvanlı Takvim ve Yeni Yıl

Hasan Ülker 447

Sayın Okuyucularımızın Enstitümüze gönderdikleri istek yazılarında adresleri ile birlikte posta kod numaralarını da bildirmeleri rica olunur.

TÜRK KÜLTÜRÜ

Yayın Ta.: Kasım/1962

Yayınlayan:
TÜRK KÜLTÜRÜNÜ
ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ

Kuruluş Ta.: Ekim 1961

İmtiyaz Sahibi
Prof. Dr. Şükrü ELÇİN

Yazı İşleri Müdürü
Prof. Dr. Ahmet B.
ERCİLASUN

Fiyatı: 2500.— TL.

Yıllık Abonesi
(1991 yılı için)

—İndirimsiz 30.000— TL.

—İndirimli 24.000— TL.

Yurtdışı:

— \$ 25.—

— DM. 40.—

Abone bedeli, 171.379
numaralı posta çeki
hesabına yatırılabilir,
Ödemeli gönderilmez.

Dergiye gönderilen yazılar
basılsın, basılmamasın iade
edilmez. Dergideki yazılar
kaynak gösterilerek alın-
abilir. Makalelerdeki fikirler
imza sahiplerine aittir.

İdare ve yazışma adresi:

BAHÇELİEVLER
SONDURAK,
17. SOKAK, NU. 38
06490 ANKARA
Tel: 213 41 35
Tel: 213 31 00

Dizilip Basıldığı yer:
Ankara Üniversitesi Basımevi
Beşevler/Ankara
Tel: 213 66 55

İÇİNDEKİLER

Kırımlı Türkleri Hatırlarken S.K. Tural, Z. Yüksel	258
I. Milletlerarası İsmail Gaspıralı Kon- feransı ve Kırım Tatar Kültür Haftası Sevgi Kafalı	267
Gaspıralı ve Vilnyus Adas Yakubaskas (Yakuboğlu) ..	272
İsmail Gaspıralı, Eğitim ve Öğretim Prob- lemleri Prof. Dr. Şükrü Elçin	275
İsmail Gaspıralı ve Kırım Türkleri Sabri Osmanoviç İzidinoviç ...	280
Dünde ve Bugünde İsmail Bey Gaspıralı (Doğumunun 140. Yılında) Doç. Dr. Nâdir Devlet	285
İsmail Beğ Gaspıralı'nın Fikir Dünyası ve Batı Türklüğü Sevgi Kafalı	290
İsmail Gaspıralı'nın Yayımcılığı ve Gaze- teciliği Prof. Dr. Mustafa Kafalı	302
Gaspıralı'nın Türk Dünyasında Verdiği Dil ve Kültür Birliği Mücadelesi Prof. Dr. Mehmet Saray	308
İsmail (Bey) Gaspıralı, Pantürkizm ve Polonya İle Münasebeti Selim Hazbiyeviç	316
Bahçesaray Çeşmesi (Şiir) Şükrü Elçin	319
İsmail Gaspıralı ve Anadolu Türklüğü Prof. Dr. Tuncer Gülensoy ...	321
Dedem, İsmail Gaspıralı İnci Ertem	325
İsmail Gaspıralı'nın Fikirleri Prof. Dr. Ahmet B. Ercilasun ..	329
Birlik (Şiir) Eskender Fazıl	337
Gaspıralı İsmail Bey'in Osmanlı Türki- yesine Tesirleri Prof. Dr. Sadık Kemal Tural ..	339
Büyük Düşünür ve Öğretmen Gaspıralı İsmail Bey Müstecib Ülküsal	347
Türk Âlimlerinin Araştırmalarına Göre Gaspıralı İsmail Bey Prof. Dr. Vilâyet Muhtaroğlu ..	355
Kırım Türklerinin Esâret Türküleri Prof. Dr. Abdurrahman Güzel ..	360
Gaspıralı İsmail Bey'in Anadolu Türk- lüğü'ne Tesirleri Zühal Yüksel	378
İsmail Bey Gaspıralı Yaş Tatarlar ve Tilde Birlik Meselesi Dr. Hakan Kırımlı	384

TÜRK KÜLTÜRÜ

Yayın Ta.: Kasım/1962
Yayınlayan:
TÜRK KÜLTÜRÜNÜ
ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ
Kuruluş Ta.: Ekim 1961

İmtiyaz Sahibi
Prof. Dr. Şükrü ELÇİN

Yazı İşleri Müdürü
**Prof. Dr. Ahmet B.
ERCİLASUN**

Fiyatı: 2500.— TL.
Yıllık Abonesi
(1991* yılı için)
—İndirimsiz 30.000— TL.
—İndirimli 24.000— TL.
Yurtdışı:
— \$ 25.—
— DM. 40.—

Abone bedeli, 171.379
numaralı posta çeki
hesabına yatırılabilir,
Ödemeli gönderilmez.

Dergiye gönderilen yazılar
basılsın, basılmasın îade
edilmez. Dergideki yazılar
kaynak gösterilerek alın-
abilir. Makalelerdeki fikirler
imza sahiplerine aittir.

İdare ve yazışma adresi:
**BAHÇELİEVLER
SONDURAK,
17. SOKAK, NU. 38
06490 ANKARA
Tel: 213 41 35
Tel: 213 31 00**

Dizilip Basıldığı yer:
**Ankara Üniversitesi Basımevi
Beşevler/ Ankara
Tel: 213 66 55**

İÇİNDEKİLER

Türk İstiklâl Marşının Doğuşu Yrd. Doç. Dr. Halim Serarslan	129
Grek Seyyahı Priskov (V. Asır)'a Göre Avrupa Hunları Ali Ahmetbeyoğlu	137
Yahya Kemal Üzerine Muhtar Tevfikoğlu	141
Gagauz Türkleri Enver Mahmut	147
Yaralı Kuş (Şiir) Nesrin Erbil	155
Bozlaklarda At Nerin Köse	157
Türk Yayın Hayatında Sıratımüstakim ve Sebülürreşad Mecmualarının Yeri Abdullah Ceyhan	161
Sultan Divânî'nin Şairliği Nail Tan	166
Kıbrıs Vakıflarının Bugünkü Durumu ve Vakıflar İdaresinin Fonksiyonları Ayer Barış	172

BİBLİYOGRAFYA:

Yılmaz Öztuna, Abdülkaadir Merâgî, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay, Ank., 1988, 91 s. Doç. Dr. Süleyman Tülücü	183
Mehmet Bilgin, Sürmene Tarihi, İstanbul 1990, 461 s. Doç. Dr. Haşım Karpuz	185
Türk Dillerinin Tarihi ve Dialektologiyası Proplemleri (Elmi Eserlerin Mövzü Mec- muesi), Azerbaycan Devlet Üniversitesi Bakü, 1986, 94 s. Bilgehan Atsız Gökdağ	187
Muhammet Salih, Şeybaniyname, Taşken 1989, 336 s. Yrd. Doç. Dr. Yakup Karasoy	189

**Sayın Okuyucularımızın Enstitümüze
gönderdikleri istek yazılarında adresleri
ile birlikte posta kod numaralarını da
bildirmeleri rica olunur.**

TÜRK KÜLTÜRÜ

Yayın Ta.: Kasım/1962

Yayınlayan:

TÜRK KÜLTÜRÜNÜ

ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ

Kuruluş Ta.: Ekim 1961

İmtiyaz Sahibi

Prof. Dr. Şükrü ELÇİN

Yazı İşleri Müdürü

Prof. Dr. Ahmet B.

ERCİLASUN

Fiyatı: 2500.— TL.

Yıllık Abonesi

(1961 yılı için)

—İndirimsiz 30.000— TL.

—İndirimli 24.000— TL.

Yurtdışı:

— \$ 25.—

— DM. 40.—

Abone bedeli, 171.379

numaralı posta çeki

hesabına yatırılabilir,

Ödemeli gönderilmez.

Dergiye gönderilen yazılar basılsın, basılmasın iade edilmez. Dergideki yazılar kaynak gösterilerek alınabilir. Makalelerdeki fikirler imza sahiplerine aittir.

İdare ve yazışma adresi:

BAHÇELİEVLER

SONDURAK,

17. SOKAK, NU. 38

06490 ANKARA

Tel: 213 41 35

Tel: 213 31 00

Dizilip Basıldığı yer:

Ankara Üniversitesi Basımevi

Beşevler/Ankara

Tel: 213 66 55

İÇİNDEKİLER

Büyük Bir Hizmet

Türk Kültürü 65

Millî Mücadele Sırasında Merkez Ordusu'nda Subay ve Er İkmâli

Dr. Mustafa Gül

Dr. Mustafa Balcıoğlu 67

Millî Basında Çıkan Azınlık Protestoları ve Ankara Hükümetinin Azınlık Politikası

Arş. Gör. Rahmi Çiçek 74

Kaplan Hoca'nın Ardından

Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu 86

Özür Dileriz

Nail Tan 87

Mehmed Âkif Ersoy'un Bilinmeyen Bir Mektubu

Doç. Dr. Abdülkerim Abdulkadiroğlu 88

Mehmet Celâl'in Tenkidleri

Himmet Uç 92

Kıbrıs Adasında Bekir Paşa Vakfı

Beria Remzi Özoran 100

Ömer Seyfeddin'in Bilinmeyen Bir Roman Parçası

Yrd. Doç. Dr. Metin Kayahan Özgül 104

HABERLER

Piac'ın 33. Kongresi Budapeşte'de Toplandı

Prof. Dr. Saim Sakaoğlu 122

BİBLİYOGRAFYA

Prof. Dr. Tuncer Gülensoy 127

Sayın Okuyucularımızın Enstitümüze gönderdikleri istek yazılarında adresleri ile birlikte posta kod numaralarını da bildirmeleri rica olunur.

TÜRK KÜLTÜRÜ

Yayın Ta.: Kasım/1962

Yayınlayan:
TÜRK KÜLTÜRÜNÜ
ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ

Kuruluş Ta.: Ekim 1961

İmtiyaz Sahibi
Prof. Dr. Şükrü ELÇİN

Yazı İşleri Müdürü
**Prof. Dr. Ahmet B.
ERCİLASUN**

Fiyatı: 2500.— TL.
Yıllık Abonesi
(1994 yılı için)
—İndirimsiz 30.000— TL.
—İndirimli 24.000— TL.

Yurtdışı:

— \$ 25.—

— DM. 40.—

Abone bedeli, 171.379
numaralı posta çeki
hesabına yatırılabilir,
Ödemeli gönderilmez.

Dergiye gönderilen yazılar
basılsın, basılmasın iade
edilmez. Dergideki yazılar
kaynak gösterilerek alın-
abilir. Makalelerdeki fikirler
imza sahiplerine aittir.

İdare ve yazışma adresi:

**BAHÇELİEVLER
SONDURAK,
17. SOKAK, NU. 38
06490 ANKARA
Tel: 213 41 35
Tel: 213 31 00**

Dizilip Basıldığı yer:
Ankara Üniversitesi Basımevi
Beşevler/Ankara
Tel: 213 66 55

İÇİNDEKİLER

Yaratıcı Hürriyet ve Âile

Sâmiha Ayverdi 1

Anadolu Selçuklu Hastahane Vakfiyelerinin
Tek Örneği Olarak Sivas Dârüşşifası
Vakfiyesi

Prof. Dr. Ali Haydar Bayat ... 5

Atatürk'ün Çizdiği Hedefler ve Varabil-
diklerimiz

Prof. Dr. Nejat Göyünç 20

Azerbaycan Hâdiselerinin Arap Ülke-
rindeki Akisleri

Doç. Dr. Ziyat Akkoyunlu 24

Namık Kemal ve Tiyatro

Etem Çalık 38

Erzurum'un Kurtuluşu ve Ermeni Mese-
lesi

Nâzım Budak 44

Çınar (Şiir)

Resul Rıza 56

HABERLER 58

BİBLİYOGRAFYA

Romanya Türklerinin Sesi: Karadeniz

Dr. Tuncer Gülensoy 59

Prof. Dr. Ahmet B. Ercilasun, "Örnek-
lerle Bugünkü Türk Alfabeleri" Kültür
Bakanlığı Yayınları/281, Kültür Eser-
leri Dizisi/15, Ankara 1989, XIV+290 s.

Bilgehan Atsız Gökdağ 61

**Sayın Okuyucularımızın Enstitümüze
gönderdikleri istek yazılarında adresleri
ile birlikte posta kod numaralarını da
bildirmeleri rica olunur.**